JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

§ 222
Lausunto / Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelusopimus ja talousarvio 2027

JARDno-2026-1439

Valmistelija / lisätiedot:

Timo Väisänen, talouspäällikkö, timo.vaisanen@jarvenpaa.fi

Liitteet

1 Palvelusopimusluonnos 2027-2029
2 Pöytäkirjanote_ Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 18.8.2026 § 92
3 Talous- ja toimintasuunnitelmaluonnos 2027-2031
4 ympäristökeskus laskelma 2026_2027

Talousarvio 2027

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimintamenot ovat kasvaneet hyvin maltillisesti vuoden 2027 talousarvioesityksessä. Kasvua on noin 0,7 % vuoden 2026 talousarvioon verrattuna, joka on 27 701 euroa enemmän. Merkittävin osa lisäkustannuksista verrattuna vuoden 2026 talousarvioon johtuu ympäristövalvonnan ja ympäristönsuojelun resurssi- toimintakulujen kasvusta.

Ympäristökeskuksen vuoden 2027 talousarvioluonnoksessa Järvenpään kaupungin yhteistoimintakorvaukset laskevat kokonaisuudessaan reilut 5 000 euroa -0,6 % vuoteen 2026 nähden. Järvenpään maksuosuus vuonna 2027 on näin ollen 844 342 euroa, kun se vuonna 2026 on hieman vajaa 850 000 euroa.

Järvenpään osalta nousua kohdistuu ympäristövalvontaan +24 300 euroa, sekä ympäristönsuojeluun + 15 300 euroa. Lisäksi terveysvalvontaan ja eläinlääkintähuoltoon kohdistuu yhteensä nousua + 2217 euroa. Nämä yhdessä lisäävät Järvenpään maksuosuutta noin 41 801 euroa. Kasvu kuitenkin kompensoituu ympäristökeskuksen hallinnon maksuosuuden pienenemisellä -47 000 euroa. Tämän vuoksi Järvenpään kokonaiskustannus jää hieman pienemmäksi, kuin vuonna 2026.

Ympäristövalvonnan osalta palvelujen kohdentuminen sopijakuntiin on arvioitu kolmen edellisen vuoden kuntakohtaisten palveluiden keskiarvona. Ympäristövalvonnan kokonaiskustannukset kasvavat noin 126 000 euroa, ja samalla Järvenpäälle kohdistettu palvelumäärä kasvaa erityisesti tarkastusten, haittailmoitusten käsittelyn ja hallinnollisen työn osalta. Tämän vuoksi Järvenpään ympäristövalvonnan maksuosuus kasvaa reilut 24 000 euroa vuodesta 2026 vuoteen 2027.

Ympäristönsuojelun maksuosuuden kasvu noin 15 300 euroa johtuu sekä ympäristönsuojeluyksikön kasvaneista toimintakuluista (+9 300 € Järvenpään osuus) että hankerahoituksesta ja muista toimintatuloista saatavien hyvitysten pienenemisestä (+6 000 € Järvenpään osuus). Vuoden 2026 osalta ympäristönsuojelussa oli useita hankkeita, joista syntyi tuloja muun muassa hiiliviljelyhanke ja Tuusulanjärven kunnostushanke.

Terveysvalvonnan osalta Järvenpään kulujen nousu + 2 194 euroa selittyy sillä, että terveysvalvonnan kustannusrakenne muuttuu hieman. Muun muassa elintarvikevalvonnan ja terveydensuojelun toimintakulut kasvavat. Tupakkavalvonnan nettotuotto pienenee hieman, ja lisäksi valvontasuoritteiden jakautuminen kuntien kesken muuttuu jonkin verran.

Eläinlääkintähuollon osalta kustannusten nousu on hyvin pieni +23 euroa, joten kustannus on lähes sama, kuin vuonna 2026.

Laskua kohdistuu Järvenpään osalta ympäristökeskuksen hallintoon -47 000 euroa. Kustannusten lasku Järvenpään osalta johtuu siitä, että vuoden 2026 päällekkäiset vuokrat poistuvat. Vuoden 2026 hallinnon kustannuksissa oli mukana suuri vuokraerä 225 000 euroa liittyen Marianlinnan ja Särmän päällekkäisiin vuokriin siirtymävaiheen aikana. Vuoden 2027 osalta hallinnon vuokrakustannuksiin on varattu 26 000 euroa, ja vuokrakustannukset on jaettu kaikille ympäristökeskuksen tulosyksiköille henkilömäärän mukaan.

Talousarvio ja toimintasuunnitelma 2027 ja taloussuunnitelma 2028–2031

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus huolehtii yhteistoimintasopimuksessa sille osoitetuista sopijakuntien ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon tehtävistä. Ympäristökeskus tuottaa palvelunsa ja viranomaistehtävät toimintaa koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kaikki Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelut ovat lakisääteisiä. Osaan palveluista ympäristökeskus tai sen sopijakunnat eivät voi juurikaan vaikuttaa, kun taas osa palveluista on vapaammin sopijakuntien valittavissa. Hallintoyksikkö tukee muiden palveluyksiköiden toimintaa. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelut jakautuvat ympäristökeskuksen hallinnon, ympäristövalvonnan, ympäristönsuojelun, terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon palveluyksiköille.

Sopijakunnat vastaavat sellaisten ympäristökeskukselle kuuluvien viranomaistehtävien kustannuksista, joista ympäristökeskus ei voi periä lupa- tai muita asiakasmaksuja sekä palvelusopimuksessa kuntakohtaisesti määritellyistä muista palveluista, joiden kustannusten jako perustuu hallintokuluja lukuun ottamatta tuotteistettujen tehtävien ja palveluiden kuntakohtaiseen kohdentumiseen. Asiakkailta perittävät kuntakohtaisesti kohdentuvat palvelumaksut otetaan palveluyksiköittäin huomioon sopijakuntien yhteistoimintakorvauksia hyvittävinä. Hallintokulut ja kohdentumattomat toimintakulut jaetaan sopijakuntien kesken edellisvuoden kuntakohtaisten asukaslukujen suhteessa.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen tulot koostuvat maksu- ja myyntituloista ja sopijakuntienmaksamista yhteistoimintakorvauksista. Maksutuotoiksi luetaan ympäristö- ja terveysvalvonnanpalveluista taksan mukaan laskutettavat perusmaksut, tarkastusmaksut, lupa- ja valvontamaksut sekä eläinlääkintähuollon keräämät klinikkamaksut ja eläinlääkäripäivystyspuhelimen tuotot. Myyntituottoja ovat erilaiset esimerkiksi valtiolta saadut avustukset ja valtion läpilaskutuksena maksamat palvelut sekä kuntien erilaisiin palveluihin ja hankkeisiin suoraan maksamat korvamerkityt rahat. Talousarviota varten tulevien maksu- ja myyntituottojen määrä arvioidaan edellisvuoden tai vuosien suoritteiden perusteella ja tilinpäätöksessä lasketaan vuoden aikana toteutunut tilanne siten, että kunkin sopijakunnan alueen toimijoiden

maksutuotot kohdistetaan ko. kunnalle. Tilinpäätöksen yhteydessä ympäristökeskuksen kate lasketaan nollaan ja sopijakunnille palautetaan niiden liikaa maksamat yhteistoimintakorvaukset tai peritään liian vähän maksettuja korvauksia seuraavan vuoden toukokuun loppuun mennessä.

Toimintavuotta 2027 koskevat palvelut liittyvät ympäristökeskuksen vuoden 2027 talousarvioon. Niiden seuranta ja raportointi sopijakunnille tehdään osavuosikatsauksen sekä tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja vuosiraportin yhteydessä, minkä lisäksi ympäristökeskus raportoi sopijakuntia sellaisista toimintaansa ja palveluihinsa liittyvistä muutoksista, jotka saattavat vaikuttaa sopijakuntien vastuisiin ja velvoitteisiin sekä niiden yhteistoimintakorvauksiin.

Ympäristökeskuksen toiminnan painopisteinä suunnittelukaudella ovat lakisääteisten ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävien hoitaminen, ympäristönsuojelun hanketoiminnan kehittäminen, kuntayhteistyön vahvistaminen sekä henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen. Lisäksi ympäristökeskus varautuu uuden strategiakauden valmisteluun sekä eläinlääkintähuoltolainsäädännön muutosten vaikutuksiin toiminnassaan.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on siirtynyt syksyllä 2026 uusiin Särmän toimitiloihin, ja vuonna 2027 keskitytään uusien monitoimitilojen toimintatapojen vakiinnuttamiseen. Vesienhoito-, kunnostus- ja ympäristöhankkeita jatketaan ja laajennetaan yhteistyössä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa. Toimintaan on saatu ulkopuolista rahoitusta ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön hankkeista. Ympäristövalvonnassa uusi tiimirakenne ja yhtenäiset valvontakäytännöt otetaan täysimääräisesti käyttöön, ja niiden toimivuutta arvioidaan sisäisellä auditoinnilla. Terveysvalvonnassa painopisteenä ovat palvelujen turvaaminen ja toimintatapojen yhdenmukaistaminen. Eläinlääkintähuollossa jatketaan eläinten hyvinvointilain mukaista ammattimaisen ja laajamittaisen eläintenpidon säännöllistä valvontaa.

Ympäristökeskuksen henkilöstöstä eläköityy tarkastelujaksolla muutama henkilö, ja töiden ja tehtävien uudelleenjärjestelyä sekä rekrytointitarvetta pohditaan kunkin eläköitymisen kohdalla erikseen palvelutaso ja laadukas toiminta huomioiden. Rekrytointiin ja perehdyttämiseen panostetaan edelleen, jotta viranomaistoiminnan palvelutaso pystytään säilyttämään hyvällä tasolla. Mahdollinen tuleva yhteistyö Hyvinkään kaupungin kanssa ympäristöterveydenhuollon osalta tai ympäristöterveydenhuollon tai sen osan siirtyminen hyvinvointialueelle voivat muuttaa henkilöstömäärää.

Ympäristökeskuksen keskeiset riskit vuonna 2027 liittyvät Särmän uusiin toimitiloihin siirtymisen jälkeisten työskentelytapojen vakiinnuttamiseen, henkilöstön työhyvinvoinnin turvaamiseen sekä avainhenkilöiden osaamisen siirtämiseen eläköitymisten ja henkilöstövaihdosten yhteydessä. Lisäksi sijaisjärjestelyjen toimivuuteen sekä erilaisiin häiriötilanteisiin varautumiseen tulee kiinnittää huomiota. Eläinlääkintähuoltolain muutoksen vaikutuksia seurataan edelleen. Ympäristövalvonnassa riskejä aiheuttavat uusien toimintatapojen käyttöönotto, uuden tehtävänjaon toimivuus sekä lupahakemusten määrän ja laadun vaihtelut, jotka voivat vaikeuttaa lupakäsittelyn tavoiteajoissa pysymistä.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus ei varaudu pidemmän aikavälin taloussuunnitelmassa toimintojen siirtämiseen hyvinvointialueille. Siirtyminen tai muu organisoituminen isommiksi yksiköiksi on kuitenkin mahdollista pidemmällä tähtäimellä, sillä ympäristöterveydenhuollon osalta valtio ohjaa tuottamaan palveluita yhä suuremmissa yksiköissä. Siten esimerkiksi yhteistyö tai yhteenliittyminen hyvinvointialueella toimivien valvontayksiköiden, kuten Hyvinkään kaupungin kanssa on mahdollista.

Lausunto

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen vuoden 2027 talousarvio sisältyy kaupungin käyttötalouden menoihin palvelusopimuksen mukaisena. Ympäristökeskuksen talousarvioesityksen perusteella Järvenpään kaupungin maksuosuus pienenee 0,6 % eli noin 5 000 euroa verrattuna vuoden 2026 palvelusopimukseen. Järvenpään kaupungin arvion mukaan ympäristökeskuksen talousarvio ja toimintasuunnitelma turvaavat lakisääteisten ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tehtävien toteuttamisen sopijakuntien alueella. Talousarvion kokonaiskasvu on maltillinen, jota Järvenpään kaupunki pitää hyvänä asiana. Esityksellä ei näin ollen ole merkittäviä vaikutuksia Järvenpään kaupungin vuoden 2027 talousarvioon. Järvenpään kaupunki edellyttää, että ympäristökeskus kiinnittää huomiota kustannuskehityksen hillitsemiseen ja maksuosuuden kasvuun myös tulevina vuosina. Ympäristökeskus on pyytänyt ympäristökeskuksen ohjausryhmän jäseniltä epävirallisia lausuntoja talousarvioluonnokseensa heinäkuun puoliväliin mennessä. Järvenpään kaupungilla ei ollut huomauttamista talousarviovalmisteluun ja epävirallista lausuntoa ei annettu.

MA

Ehdotus
Esittelijä: Iiris Laukkanen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää antaa Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle ja Tuusulan kunnanhallitukselle kuvaustekstin mukaisen lausunnon Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen talousarvio- ja palvelusopimusesityksistä vuosille 2027-2029.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Tiedoksi
Tuusula, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§222

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL136 §, HallintoprosessiL 6 § 2 mom.)

- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §).

- varhaiskasvatuslain 57 §:n mukaista huomautusta tai huomion kiinnittämistä (VarhaiskasvatusL 63 § 2 mom.)